

24 september 2023. Oecumenische Vredesdienst in het Gebouw van het Apostolisch Genootschap. Voorbereidingsgroep van Apostolischen, Doopsgezinden en leden van de Oecumenische Basisgroep. Thema: Een mantel van liefde. N.a.v. Marcus 5:25-35 'De bloedvloeiende vrouw'. Toespraak ds. Pieter Post.

Ongemakkelijk

Als man bespeur ik best wat ongemak bij dit verhaal over een bloedvloeiende vrouw. Je vraagt je af of je als niet-vrouw de specifieke omstandigheid van de vrouw in het verhaal kan aanvoelen. Het wringt op een een of andere manier. Uit een onderzoek van *Het Parool* blijkt dat mannen zich nog steeds ongemakkelijk voelen over dit onderwerp. Het zal ook niet voor niets zijn dat een commentaar op deze tekst van een vrouw komt, die stelt dat dit verhaal altijd bekend heeft gestaan als het verhaal van de bloedvloeiende, en dus menstruerende vrouw. Maar in een tijd van gelijke kansen kun je daar niet mee aankomen werkt dat stigmatiserend en seksistisch. Zij stelt voor om dit verhaal voortaan de titel 'de vrouw die Jezus aanraakte' mee te geven. Dit klinkt een stuk acceptabeler, alleen ook hier weer: gelet op Jezus' schrikreactie lijkt de eerste associatie op grensoverschrijdend gedrag te duiden. Maar dan wil ik wel iets rechtzetten: in heel de bijbel worden grenzen overschreden ten gunste van een beter leven. En daarmee komen we uit bij ons verhaal.

Onrein?

Het verhaal gaat een heel andere kant uit dan de vooronderstelling dat het hier draait om de problematiek van een maandelijkse periode in een samenleving waarin de strakke regel bestond, dat wanneer een vrouw zich in die situatie bevond, zij een week lang van alle contacten buitengesloten was. En had je haar aangeraakt, dan was je zelf, net als zij, onrein. Het roept een maatschappelijk isolement op. En hoe dat voelt, weten wij inmiddels maar al te goed wegens de strenge maatregelen van corona die ons op slot zetten. Wij kunnen dit verhaal zo dus niet meer lezen. En daar geeft het ook alle aanleiding voor.

Het gaat om meer dan deze vrouw

Want laten we deze zaak eens op een rijtje zetten. Er is sprake van 12 jaar bloedverlies, 12 jaar ellende, 12 jaar behandelingen door artsen die niets uithaalden, en na 12 jaar is haar hele vermogen erdoor. 12 jaar heeft ze er geen baat bij gehad en is het 12 jaar alleen maar investeren geweest in de achteruitgang. Waar staat dat allemaal voor? Moeten we nu erg met deze vrouw als individu meeleven? Of moeten we dit wat breder verstaan? Ik ga er zelf vanuit dat we breder moeten verstaan. Dit gaat over iets veel groters.

De mens is de wereld in het klein

De joodse rabbijn Abraham Heschel vertelt ons dat wij mensen eigenlijk de wereld in het klein zijn. Onze pijnen, boosheid maar ook de vreugdes staan voor wat er in de wereld op grote schaal plaatsvindt. De mens is de wereld in het klein. En wat valt er dan aan het verhaal van de vrouw af te lezen?

De wereld bloedt

In onze voorbereidingsgroep stelde iemand de vraag wat er moet gebeuren om het bloeden van de wereld te stoppen, want dat houdt maar aan. Vele landen lijden vele jaren aan bloedverlies en ellende, investeren in de wapenindustrie, onderhandelen met nul resultaat, terwijl we afstevenen op achteruitgang en ondergang.

Achteruitgang

Het verhaal dat we lezen toont ons een neerwaartse spiraal die van kwaad tot erger gaat. Voorbeelden daar van zijn clusterbommen die de oorlog in Oekraïne moeten beslechten, terwijl we weten dat er nog meer onschuldige burgers zullen omkomen. Polen trekt zich in de wapenleveranties aan Oekraïne terug, omdat het zichzelf moeten beschermen. En de Oekraïense president spreekt de VN toe voor meer steun. Eigenbelang gaat voor het algemeen belang spreken. En Oekraïne voelt dat het steeds meer in een isolement terecht komt.

'Ze was alleen maar achteruitgegaan', staat er. Maar dan volgt die opmerkelijke wending in het verhaal, waar de achteruitgang overgaat in een vooruitgang. Zij raakt de kleren van Jezus aan, waardoor het bloedvloeien onmiddellijk ophoudt en zij geneest. Merkwaardig.

Aanraken

Voor die aanraking staat het mooie Griekse woord *haptomai* waar wij ons woord voor haptonomie aan ontleend hebben. Haptonomie is een behandelingsmethode en houdt zich bezig met mensen die moeite hebben om zich in menigten te begeven of met zichzelf in contact te staan. Mensen kunnen daar ziek door worden waardoor ze niet

goed functioneren. Maar naarmate hun voelen, denken en doen beter met elkaar harmoniëren groeit de eigenwaarde. Ze staan in hun kracht, zien anderen weer staan en ontstaan er nieuwe contacten. In dit verhaal stopt, met andere woorden, het bloeden en is er genezing.

Kleding in de bijbel

Het is opmerkelijk dat daar de aanraking van een stukje textiel voor nodig is. Maar kleding, gewaden en mantels spelen een belangrijke rol in de bijbel. Zo wordt er gesproken over mantels van gerechtigheid, en over kleding van heil die door priesters gedragen worden, terwijl over God wordt verteld dat zijn majesteit zijn mantel is. Huub Oosterhuis schreef daarover zijn lied 'Zo vriendelijk en veilig als het licht, zo als een mantel om mij heen geslagen, zo is mijn God'. (221) Aan kleding worden gezag en boodschappen ontleend, of het nu de hoedjes zijn op Prinsjesdag, of op de catwalk.

Kleding in ons dagelijks leven

In ons dagelijks leven stralen de uniformen van agenten en militairen gezag en autoriteit uit. Verpleegkundigen en dokters behandeling en verzorging. En advocaten en geestelijken verdediging en troost. Kleding kan ook nabijheid betekenen van iemand die er niet meer is. Kleding kunnen mantels van liefde worden. Je snuift de geur nog eens op. Of je gaat het stuk zelf dragen. Je voelt je erdoor getroost en dat kan helend werken. En dat lijkt ook het geval voor de vrouw te zijn.

Het kleed van Jezus volgens Marcus

Het liet me niet los hoe we dat kleed van Jezus in dat rijtje moeten plaatsen. En ik kwam hierop, omdat er om datzelfde kleed werd gedobbeld door de Romeinse soldaten bij het kruis uit verveling en onverschilligheid. Het kleed dat zij aanraakte was het kleed van de vernedering, een situatie waarmee zij te kampen had, maar het werd voor haar een mantel van liefde. Toen Marcus zich deze vrouw herinnerde bij wie het bloeden gestopt was, dacht hij dat moet ik opschrijven. Want Jezus had zijn eigen bloeden overwonnen door zijn opstanding. En hij dacht, zo zal bij wie hem volgen ook een einde komen aan het bloeden in de wereld. Jezus' opstanding is zijn mantel, en dat raakte haar.

Verderop schrijft Marcus dan ook, dat er overal waar Jezus in de dorpen en steden verscheen, zieken liggende op stretchers naar hem uitkeken. En vanwege de drukke menigte smeekten ze hem of ze tenminste de zoom van zijn mantel mochten aanraken. Al was het maar een heel klein stukje, het zal genoeg zijn om mee verder te kunnen. Ik kreeg eens een doosje thee. Dat gaf mij een gevoel erkenning na een moeizame periode. In het kleine kan iets groots verborgen zitten. En iedereen die Hem aanraakte, werd genezen. (Marc 6:56)

Mahsa Amini en vele andere jonge mensen

De 22-jarige Iraans-Koerdische Mahsa Amini droeg haar hoofddoek niet volgens de regels en werd door een religieus regime brutaal vermoord. Dat bracht een wereldwijde protestbeweging op gang. Velen wierpen hun hoofddoek af. Anderen knipten haren uit solidariteit. Zij bevrijdden zich uit een mensonterend systeem, zoals de vrouw na jaren van achteruitgang.

En of het nu die ene vrouw in het verhaal is, of het zijn alle vrouwen in onderdrukking, zij zijn allemaal één. Of het nu haar hoofddoek was, of het kleed van Jezus, het gaat maar om één zaak. Dat er aan het bloedvergieten van deze wereld een einde komt ten gunste van een bevrijde wereld waar ieder mens zijn naam in vrede draagt. En zo zijn er vele jonge mensen die we straks beeld voor beeld voorbij zien komen. Zij investeren in een betere wereld zonder pijn, boosheid en angst. In een wereld die de naam Koninkrijk van God verdient.

Kortom

Dat ook wij ons voor dat koninkrijk blijven inzetten, want zoals apostel Paulus schrijft: Jullie allen die door de doop één met Christus bent geworden, hebt jullie met Christus omkleed.